

3. Návrh hlavných úloh ZSPS na rok 2024

ZSPS sa bude v identifikovaných ťažiskových oblastiach podmieňujúcich stav a vývoj slovenského stavebníctva usilovať v spolupráci s odbornými/sociálnymi partnermi a v dialógu s vládou a štátnou správou usilovať o dosiahnutie nasledovných cieľov:

I. Celková ekonomická situácia v stavebníctve

1. Vytvoriť vládnu entitu (ústredný orgán štátnej správy) s kompetenciou strategického rozvoja SR.
2. Znovu-vytvoriť samostatnú sekciu stavebníctva na MD SR, prípadne MH SR, MIRRI SR (aj s ohľadom na 50% podiel verejného stavebníctva na stavebnej produkcii).
3. Vrátiť podiel stavebníctva na 7,5% HDP s cieľom zvýšiť na 8,5% HDP, zabezpečiť pravidelný a predvídateľný prísun verejných zákaziek na stavebný trh.
4. Na základe dát a ekonometrických modelov predikovať vývoj v stavebníctve, s cieľom predvídať očakávané zmeny cien ako aj očakávané vplyvy na stavebný sektor.
5. Vypracovať a naprieč politickým spektrom odsúhlasiť a schváliť dlhodobý záväzný a predvídateľný plán výstavby nadnárodnej, národnej a regionálnej technickej a dopravnej infraštruktúry a postupovať podľa neho bez ohľadu na to, aké politické zoskupenie je práve pri moci a to minimálne na najbližších 10 rokov, a to formou záväzného uznesenia vlády; zároveň zabezpečiť financovanie na obdobie minimálne 10 rokov pre projekty uvedené v pláne výstavby.
6. Iniciovať zavedenie stimulov pre stavebné firmy, ktoré implementujú zelenú výstavbu a procesy pre redukciiu svojej environmentálnej stopy.

II. Stavebná legislatíva a jej aplikácia v praxi

1. Príprava a implementácia digitalizácie povoľovacích procesov a integrované vzájomne prepojená súčinnosť dotknutých orgánov štátnej správy a verejnej správy a samospráv.
2. Objektívna implementácia vykonávacích vyhlášok k novému zákonu o výstavbe vrátane správneho zavedenia do praxe.
3. Pripravovať a iniciovať legislatívne zmeny zamerané na podporu investícií do stavebníctva.

III. Nepredvídateľnosť a nekoncepčnosť výstavby u verejných investorov

1. Vypracovať a naprieč politickým spektrom odsúhlasiť a schváliť dlhodobý záväzný a predvídateľný plán výstavby nadnárodnej, národnej a regionálnej technickej, dopravnej aj občianskej infraštruktúry a postupovať podľa neho bez ohľadu na to, aké politické zoskupenie je práve pri moci minimálne na najbližších 10 rokov, a to formou záväzného uznesenia vlády. Zároveň zabezpečiť financovanie na obdobie minimálne 10 rokov pre projekty uvedené v pláne výstavby.
2. Vypracovať zvláštne zmluvné podmienky pre stavby realizované z EÚ fondov pre jednotlivé segmenty zvlášť (NDS, SSC, ŽSR, MD SR) pod záštitou MD SR.
3. Vypracovať metodické usmernenia (pod odbornou záštitou MD SR) pre claimovú agendu, metodiku BIM, triednik stavebných prác, pre stavby (realizované z EÚ zdrojov, ŠR, resp. iných zdrojov) pre jednotlivé segmenty zvlášť (dopravná infraštruktúra, ekologické stavby, občianska infraštruktúra) a významných klientov (NDS, SSC, ŽSR, MD SR).
4. Kodifikovať a zaviesť do praxe verejného obstarávania (pri zadávaní a hodnotení) prvky metódy BEST VALUE, zeleného VO ako aj zavedenie do praxe spôsob verejného obstarávania inovácií.

5. Zaviesť povinnosť pre verejných obstarávateľov: Pri obstarávaní stavebných prác transparentne zverejňovať odôvodnenia pri výbere metódy založenej na jedinom kritériu - najnižšej cene.
6. Uskutočniť zásadnú personálnu obmenu na odborných pozíciách štátnych investorských organizácií, do týchto organizácií vrátiť skutočných odborníkov s reálnou odbornou praxou v oblasti prípravy, výstavby a managementu konkrétneho druhu investícií

IV. Nízka odbornosť verejného obstarávania stavebných prác a inovácií

1. V súlade s odporúčaniami Európskej komisie zabezpečiť profesionalizáciu verejného obstarávania legislatívnym rámcom, ktorý zabezpečí jej kontinuitu aj počas striedania politických cyklov, a to:
 - zavedením inštitútu odborne spôsobilých osôb v podobe, v ktorej bol súčasťou zákona č. 345/2015 Z.z. o o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - a/alebo zákonom zriadenej komory, ktorá bude zabezpečovať vydávanie povolení pre výkon činností vo verejnom obstarávaní, dohľad nad vykonávaním týchto činností, vrátane vykonávania disciplinárnych právomocí a zabezpečovať vzdelávanie svojich členov.
2. Zaviesť do praxe, s využitím prostriedkov z technickej pomoci pre verejné obstarávanie, spracovanie vzorových typových riešení opakujúcich sa stavebných verejných zákaziek (napr. verejných priestorov, detských ihrísk, a pod.) ako pomôcky pre verejných obstarávateľov ako správne postupovať.
3. Zvýšiť metodickú činnosť ÚVO a propagovanie inovatívnych metód verejného obstarávania stavebných prác.
4. Podporovať odbornú pripravenosť obstarávateľov, informovanosť a odbornú prípravu investorov, kontrolných orgánov a zlepšiť ich pripravenosť aj odvahu na implementáciu nových metód a metodík v oblasti obstarávania stavebných prác formou pravidelného vzdelávania pod záštitou UVO (napr. spôsob akreditácie).

V. Zaostávajúca digitalizácia verejnej správy a investičnej výstavby

1. Pokračovať v digitalizácii povoľovania stavieb tak ako ho nastavil zákon o výstavbe tzn. prijať legislatívny rámec a technické štandardy elektronickej projektovej dokumentácie, stavebného denníka a komunikácie medzi stavebníkom, projektantom, zhotoviteľom stavby a stavebným úradom. K tomu pripraviť plán implementácie, vrátane vybavenia HW a preškolenia veľkého počtu osôb.
2. Zapojiť do spracovania implementácie BIM v SR aj profesijnú organizáciu (ZSPS) a zahájiť implementáciu na národnej úrovni.
3. Urýchlene pripraviť plán k zabezpečeniu schopnosti obstarávať nadlimitné zákazky v BIM od r. 2024 v zmysle odporúčaní EÚ.
4. Uvoľniť odpisovú politiku a zabezpečiť zmeny účtovných pravidiel pre DPH pri bytoch.
5. Legislatívne kroky na zlepšenie vymáhateľnosti nájomného vzťahu.
6. Reforma podpory zo strany Štátneho fondu rozvoja bývania.

VI. Nedostatok kvalifikovaných pracovných síl

1. Vytvoriť podmienky pre personálnu stabilitu na NDS, ŽSR, SSC a ďalších štátnych investorských organizáciách atď. - na základe výsledku konkurzu voľba vedúcich manažérov v NR SR na 7 rokov (ako ÚVO, stav. úrad)
2. Zásadná personálna obmena - na odborných pozíciách investorských organizácií o skutočných odborníkov:

- s reálnou odbornou praxou v oblasti,
 - najlepšie vrátiť tých, ktorí v minulosti dosahovali požadované výsledky.
3. Nastaviť systém celoživotného vzdelávania s jeho prepojením na trh práce a jeho systémové (viaczdrojové) financovanie, a v ňom tak, aby si časť nákladov spojených s financovaním ďalšieho vzdelávania svojich zamestnancov mohli zamestnávateľa započítať oproti daňovej povinnosti z príjmu právnickej osoby.
 4. Optimalizovať sieť stredných škôl stavebného smeru v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi v stavebníctve s cieľom zvýšiť kvalitu a podmienky vzdelávania.
 5. Akcentovať podporu komplexne vybaveným nadpodnikovým Centram odborného vzdelávania a prípravy v stavebníctve ako aj nadpodnikovým centram v stavebníctve vrátane zavedenia celoživotného vzdelávania.
 6. Poveriť ZSPS koordinovaním aktivít vzdelávacích inštitúcií so zástupcami zamestnávateľov pri tvorbe jednotlivých osnov vzdelávacích programov v stavebníctve, aby sa stále tieto kurzy prispôbovali potrebám trhu práce.
 7. Zintenzívniť aktivity zodpovedných ministerstiev pre zvyšovanie povedomia o štúdiu stavebníctva a o možnostiach uplatniteľnosti v stavebníctve.
 8. Propagovať nedostatkové profesie zo strany štátu ako aj nastavenie nástrojov na zatriktívnenie ich štúdia.
 9. Znovu spustiť pozastavený monitoring uplatnenia absolventov škôl v praxi a výsledky používať pre aktívne riadenie.

VII. Kompenzácie navýšených oprávnených nákladov zhotoviteľov na verejných stavbách

1. Pripraviť ciele projekty pre podporu výrobných, technologických a riadiacich inovácií v stavebníctve. Nastaviť systém celoživotného vzdelávania s jeho prepojením na trh práce a jeho systémové (viaczdrojové) financovanie,
2. Podpora slovenských subjektov: daňoví rezidenti na SVK, KUV daňoví rezidenti na SVK, využívať index daňovej spoľahlivosti, regionálne zvýhodnenia a bonifikácie.

VIII. Obnova budov

V spolupráci so ZSPS:

- pripraviť ciele projekty pre kombinované financovanie (fin. schémy),
- zvýšiť odbornosť riadiacich orgánov,
- rozšíriť odbornú spoluprácu pri stavebných a technologických opatreniach.

* * * * *